

การดูแลผู้ป่วยที่มีทางเดินหายใจยาก

(Management of the Difficult airway)

พวงเพ็ญ อรุณว *

การดูแลรักษาผู้ป่วยหนักหรือผู้ป่วยที่มารับการให้ยาสลบ หากมีความจำเป็น แพทย์ต้องสามารถใส่ห่อช่วยหายใจหรือให้การช่วยหายใจผ่านหน้ากากครอบหน้าได้สำเร็จ มิฉะนั้นผู้ป่วยจะไม่ได้รับความปลอดภัยหรืออาจสูญเสียชีวิตได้ โดยทั่วไปหัดถกการทั้งสองอย่างสำหรับผู้ที่ผ่านการฝึกฝนมาแล้ว จะกระทำได้ไม่ยาก แต่ก็มีผู้ป่วยบางคนที่ผู้ให้การดูแลไม่อาจกระทำการหัดถกการทั้งสองได้โดยง่าย ทั้งนี้โดยมีสาเหตุมาจากโรคหรือสภาพทางกายวิภาคที่เป็นเบนจากบุคคลทั่วไปของผู้ป่วยเอง ซึ่งศัพท์ทางการแพทย์เรียกผู้ป่วยกลุ่มนี้ว่าเป็นผู้ป่วยที่มีทางเดินหายใจยากหรือมี difficult airway การดูแลผู้ป่วยที่มี difficult airway โดยเฉพาะเมื่อมารับการวางยาสลบ ผู้ดูแลจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจและมีการเตรียมรับสภาพกรณีไว้ล่วงหน้า จึงจะมีโอกาสรักษาชีวิตผู้ป่วยไว้ได้ บทความนี้ขอนำความรู้เกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยเหล่านี้ มาทบทวนเพื่อใช้เป็นแนวทางแก้ปัญหากรณีพบผู้ป่วยดังนี้

การแบ่งกลุ่มผู้ป่วย

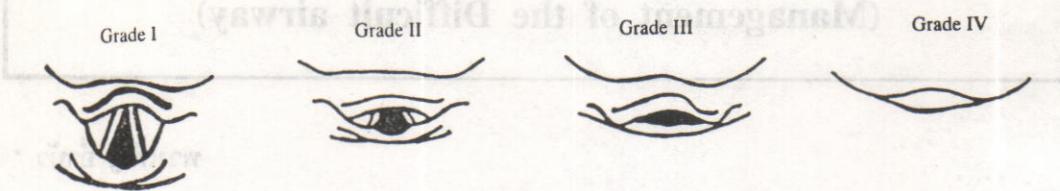
จัดแบ่งผู้ป่วย difficult airway ออกเป็น 3 กลุ่ม ^{3,9}

1. กลุ่มผู้ป่วยที่ให้การช่วยหายใจด้วยหน้ากากครอบหน้ายาก (difficult mask ventilation) หมายถึง ผู้ป่วยที่ผู้ดูแลไม่อาจบีบลมช่วยการหายใจให้ลมเข้าไปที่ alveoli ได้ ทั้งนี้ความยากจะเริ่มต้นแต่ไม่มีเลย คือผู้ดูแลสามารถช่วยหายใจได้ง่ายมากโดยไม่ต้องออกแรงหรือใช้เครื่องมือใดๆ แล้วเริ่มยากขึ้นเมื่อต้องใช้มือผู้ดูแลดันขากรรไกรผู้ป่วยไปข้างหน้า (jaw thrust maneuver) ร่วมกับกดหน้ากากให้ครอบสนิทกับใบหน้าผู้ป่วยและต้องใช้ airway เข้าช่วย หรือต้องใช้ผู้ดูแลสองคนช่วยกันครอบหน้าหากพร้อมกับการใช้ airway ซึ่งอาจจะเป็น oral หรือ nasal airway ร่วมด้วยจึงจะช่วยหายใจสำเร็จ หรือยังอาจไม่สำเร็จ ต้องพิจารณาใส่ห่อช่วยหายใจ

2. กลุ่มผู้ป่วยที่ใส่ห่อหายใจยาก (difficult tracheal intubation) หมายถึง ผู้ป่วยที่ผู้ดูแลที่มีความรู้ความชำนาญเพียงพอที่ผ่านการฝึกฝนวิธีดูแลทางเดินหายใจมาแล้วอย่างน้อย 1 ปี ได้พยายามใส่ห่อหายใจมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ครั้ง แต่ไม่สำเร็จ ¹ ทั้งนี้ความยากจะสัมพันธ์กับภาพที่เห็นขณะทำ laryngoscopy ซึ่งจะแบ่งผู้ป่วยได้เป็น 4 grade^{1,3} (ภาพที่ 1) ผู้ป่วย grade IV เป็นกลุ่มที่มีโอกาสใส่ห่อหายใจยากที่สุด

* หัวหน้ากลุ่มงานวิสัญญีวิทยา โรงพยาบาลราชวิถี

ภาพที่ 1

มองเห็นส่วนประกอน
ต่างๆ ของ larynx
ทั้งหมดชัดเจน จะไม่
มีปัญหาการใส่ท่อ
หายใจ

มองเห็นเฉพาะ
บริเวณ posterior
ของ larynx จะเริ่มใส่
ท่อหายใจยาก

มองเห็นเฉพาะ
บริเวณ epiglottis ใส่
ท่อหายใจยากมาก
มักจะต้องใช้เทคนิค
พิเศษช่วย

ไม่เห็น epiglottis
มองเห็นแต่ soft
palate การใส่ท่อ
หายใจจะต้องใช้
technic พิเศษช่วย

3. กลุ่มผู้ป่วยที่ทึบใส่ท่อหายใจยาก และช่วยหายใจด้วยหน้ากากยก (combined) โดยทั่วไปผู้ป่วยที่ใส่ท่อหายใจยากไม่จำเป็นต้องช่วยหายใจด้วยหน้ากากยก หรือผู้ที่ช่วยหายใจด้วยหน้ากากยก ก็ไม่จำเป็นต้องใส่ท่อหายใจยาก แต่ถ้าเป็นปัญหาทั้งสองอย่าง ผู้ป่วยจะมีอันตรายต่อชีวิตสูงมาก โดยเฉพาะถ้าได้รับยาสลบโดยผู้ดูแลไม่มีโอกาสเตรียมการล่วงหน้า ดังนั้นก่อนการให้ยาสลบทุกครั้ง ผู้ดูแลจึงควรค้นหาผู้ป่วยโดยการซักประวัติและตรวจร่างกายอย่างละเอียด ตามวิธีที่จะกล่าวถึงต่อไป เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับความปลอดภัยสูงสุด

สาเหตุของการมี airway difficulty

1. จากโรคและพยาธิสภาพบางอย่าง (pathological cause) ที่พบบ่อยได้แก่

1.1 ความพิการแต่กำเนิดของใบหน้า ศีรษะ ทางเดินหายใจส่วนด้าน เช่น Pierre Robin syndrome (คงหลิม เพดานโหว) Treacher - Collins syndrome (คงหลิม ลิ้นโต พันยื่น อ้าปากไม่ขึ้น), Crouzon's syndrome (Craniofacial dysostosis), Klippel - Feil syndrome (atlanto - occipital fusion คอสั้น หุ้นwać webb neck) Dow's syndrome และ choanal atresia เป็นต้น

1.2 การบาดเจ็บของกระดูกกราม ในหน้า และทางเดินหายใจ (maxillo - facial airway - trauma)

1.3 ก้อนเนื้องอก ถุงหนอง ของทางเดินหายใจส่วนด้าน

1.4 กระดูกคอได้รับบาดเจ็บ

1.5 แผลเป็นของใบหน้า ลำคอ (fibrosis of face and neck)

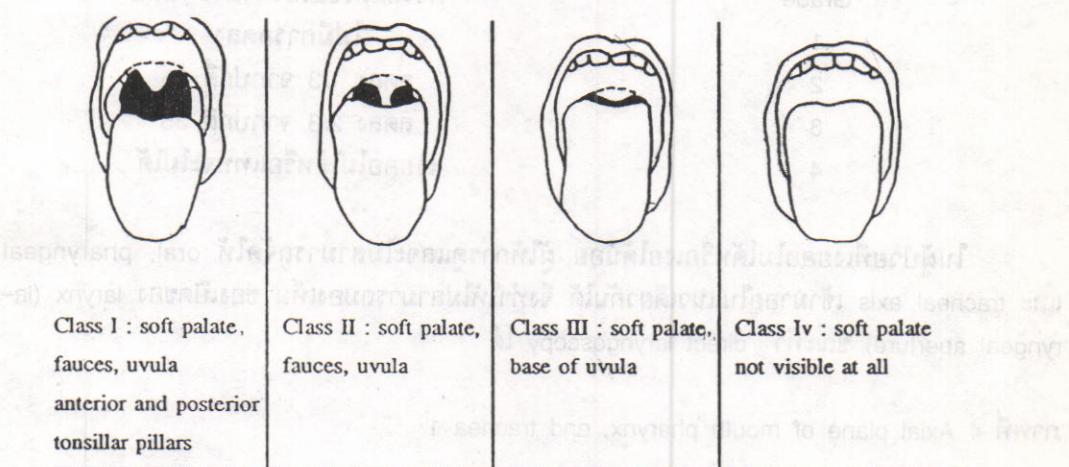
1.6 Deformities ของใบหน้า ลำคอ หลังการผ่าตัด

1.7 ลักษณะเฉพาะพิเศษ ของผู้ป่วยรายนี้ เช่น เคราหนา คงใหญ่ ไม่มีพัน พันยื่น คอสั้น ปากแคบ ผิวนังที่ใบหน้าอ่อนบาง เป็นบาดแผลแผลง่าย (บาดแผลไฟไหม้ skin graft, epidermolysis bullosa)

2. จักษณ์สภาพเฉพาะทางกายวิภาค (anatomical cause) ของผู้ป่วยบางรายซึ่งสามารถพยากรณ์ได้ล่วงหน้า โดยการตรวจและทดสอบดังนี้

2.1 ตรวจความสัมพันธ์ระหว่างลิ้นกับ pharynx (relative tongue /pharynx size) ตามวิธีของ modified mallampati classification^{3,7} จะแบ่งผู้ป่วยได้ 4 กลุ่ม

ภาพที่ 2

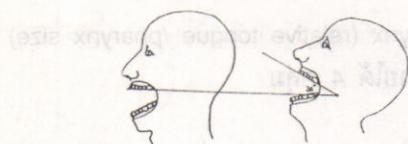
การประเมินตามวิธี Mallampati classification

ให้ผู้ป่วยนั่งตัวตรง ศีรษะตรง อ้าปากให้กว้างที่สุด และลิ้นให้กลับที่สุด ผู้ทดสอบมองและตรวจดูคุณ แล้วจัดกลุ่ม

การใส่ท่อหายใจจะง่ายในผู้ป่วย class I และยากในผู้ป่วย class IV ส่วนผู้ป่วย class II กับ III นั้น การใส่ท่อหายใจอาจยากหรือง่าย

2.2 ตรวจวัดองศาการเงยคอ^{3,6} (atlanto - occipital joint extension) แบ่งผู้ป่วยออกเป็น 4 เกรด

ภาพที่ 3

จัดให้ศีรษะผู้ป่วยตั้งตรง ตามองไปข้างหน้า ในลักษณะนี้แนวพื้นบนจะเป็นเส้นขนานกับพื้น จากนั้นให้ผู้ป่วยเบย์คอให้มากที่สุดในท่าใหม่นี้ แนวพื้นบนจะทำมุมกับเส้นขนานเดิม ซึ่งจะเท่ากับ 35° องศาในคนปกติ

Grade

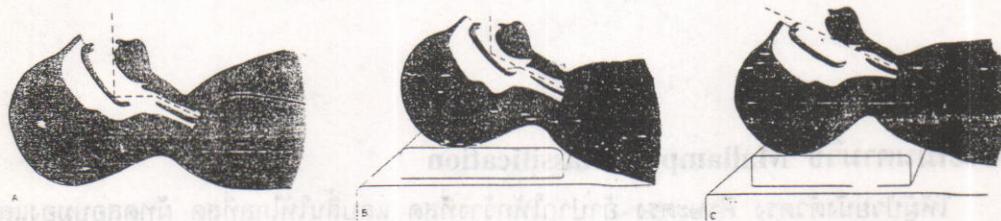
1
2
3
4

การลดลงของคำการเบย์คอ

ไม่มีการลดลง
ลดลง $1/3$ จากปกติ 35°
ลดลง $2/3$ จากปกติ 35°
เบย์คอไม่ได้หรือແບບจะไม่ได้

ในผู้ป่วยที่เบย์คอไม่ได้หรือเบย์ได้น้อย ผู้ให้การดูแลจะไม่สามารถจัดให้ oral, pharyngeal และ tracheal axis เข้ามาอยู่ในแนวเดียวกันได้ จึงทำให้ไม่สามารถมองเห็น ช่องเปิดของ larynx (laryngeal aperture) ขณะกำ行 direct laryngoscopy ได้

ภาพที่ 4 Axial plane of mouth pharynx, and trachea 1

axis ของปาก pharynx และ trachea ไม่เป็นเส้นตรงเดียวกันในท่า neutral

การก้มคอส่วนล่าง (flexion of lower cervical portion) โดยให้นอนหันหน้า ทำให้ axis ของ pharynx กับ trachea เข้ามาเป็นแนวเดียวกัน

การก้มคอร่วมกับเบย์ศีรษะ (extension of atlanto occipital joint) ทำให้ axis ของปาก pharynx, trachea เป็นเส้นตรงเดียวกัน

2.3 วัดขนาดพื้นที่ขากรรไกร (mandibular space) โดยวัดระยะห่างจากกระดูก Thyroid ไปที่คางหรือวัดระยะความกว้างของขากรรไกร ถ้าระยะจาก thyroid ไปที่คางยาวกว่า 6 ซ.ม. หรือกว้างกว่า 3 นิ้วมือ หรือความกว้างของขากรรไกรมากกว่า 9 ซ.ม. จะสามารถทำ direct laryngoscopy ผู้ป่วยรายนั้นได้โดยง่าย^{1,3}

ภาพที่ 5

Thyroid cartilage to chin > 6 cm

Width of mandible > 9 cm

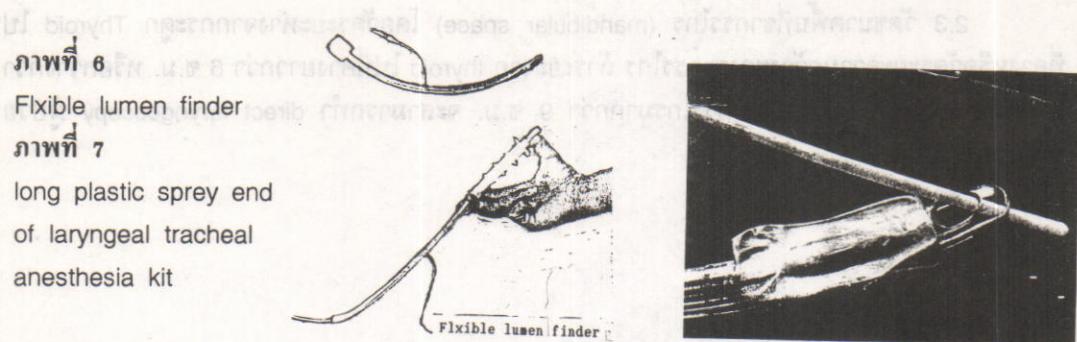
การตรวจและทดสอบเพื่อวินิจฉัยภาวะใส่ท่อหายใจยากควรกระทำให้ครบถ้วน 3 วิธี จะช่วยให้การพยากรณ์แม่นยำ และครอบคลุมมากขึ้นเพื่อวางแผนให้การรักษาที่เหมาะสมและปลอดภัยมากที่สุด

การปฏิบัติเมื่อพบผู้ป่วยมี difficult airway

แยกพิจารณาดังนี้

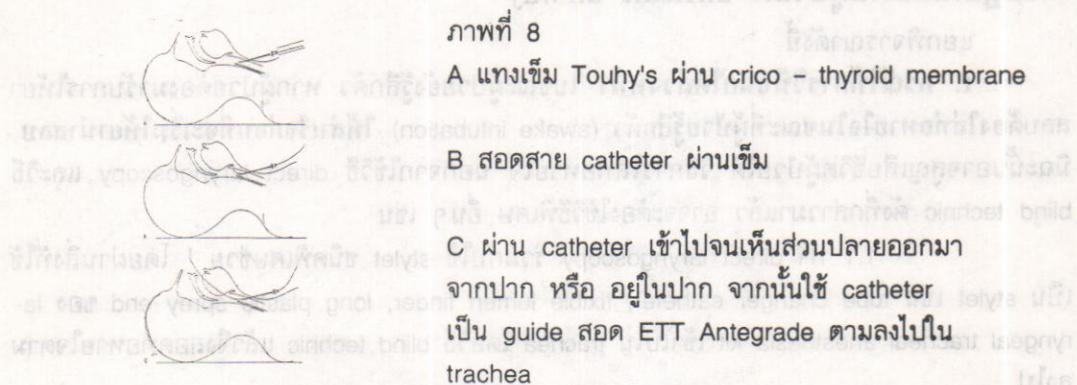
1. กรณีให้การวินิจฉัยได้ล่วงหน้า ในขณะผู้ป่วยยังรู้สึกตัว หากผู้ป่วยต้องมารับการให้ยาสลบต้องใส่ท่อหายใจในขณะที่ผู้ป่วยรู้สึกตัว (awake intubation) ให้สำเร็จก่อนที่จะเริ่มให้ยาเข้าสลบ มีฉะนั้นอาจสูญเสียชีวิตผู้ป่วยได้ วิธีการใส่ท่อหายใจ นอกจากใช้วิธี direct laryngoscopy และวิธี blind technic ดังที่กล่าวมาแล้ว อาจจะต้องใช้วิธีพิเศษ อีก 1 ช่องทาง เช่น

1.1 ทำ direct laryngoscopy ร่วมกับใช้ stylet ชนิดพิเศษช่วย¹ โดยผ่านสิ่งที่ใช้เป็น stylet เช่น tube changer catheter, flexible lumen finder, long plastic spray end ของ laryngeal tracheal anesthesia kit เข้าไปใน trachea โดยวิธี blind technic แล้วจึงสอดท่อหายใจตามลงไป

1.2 ใช้ flexible fiberoptic endoscopy technic (FOB)^{1,3} เป็นวิธีที่มีประโยชน์มาก สามารถแก้ปัญหาการใส่ท่อหายใจยากได้เป็นส่วนใหญ่ แต่ต้องการความชำนาญ อุปสรรคสำคัญคือ ภาวะที่ผู้ป่วยมีเลือดหรือเสมหะออกมาก และการมีหmomอกในน้าาจากลมหายใจมาบดบังสายตา ซึ่งจะ แก้ไขได้โดยการจุ่มปลาย scope ไว้ในน้ำอุ่น 3° ก่อนนำมายัง

1.3 Retrograde technic^{1,3} หรือ translaryngeal guided intubation โดยการแทงผ่าน cricothyroid membrane ด้วยเข็ม Touhy's เข้าไปใน trachea ให้ปลายเข็มซึ่งไปทาง larynx จากนั้นสอดสาย catheter ผ่านเข็มลงไปจนปลาย catheter เข้าไปอยู่ในปากผู้ป่วยใช้ catheter เป็น guide สำหรับสอดท่อหายใจเข้าไปใน trachea วิธีนี้ใช้ได้กับผู้ป่วยที่ยังรู้สึกตัว หรือไม่รู้สึกตัว ข้อบ่งชี้สำหรับการใช้วิธีนี้ได้แก่ ผู้ป่วย trismus, upper airway mass, ankylosis of the jaw, cervical arthritis และ maxillofacial trauma มีวิสัยญาณแพทย์บางท่าน กล่าวว่าในผู้ป่วย maxillofacial trauma นั้นวิธีนี้ เป็นวิธีใส่ท่อหายใจที่ปลอดภัย ง่าย และรวดเร็วยิ่ง แต่ในความเป็นจริง การใช้ technic นี้ยังมีเมาก

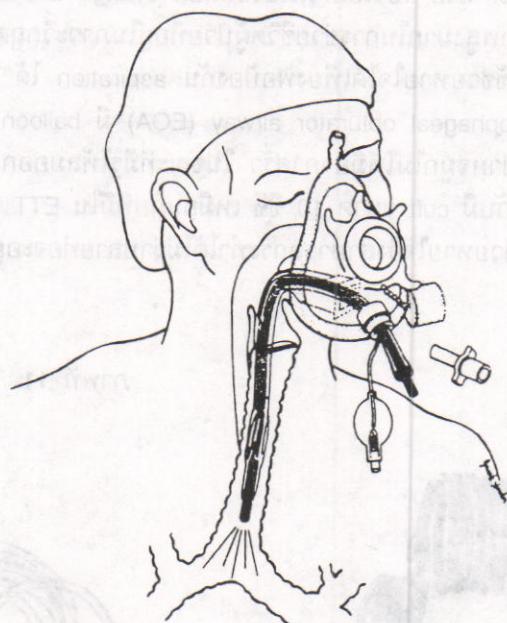
1.4 ใช้หลาวยิร่วมกัน เช่น conventional direct laryngoscopy หรือ fiberoptic กับ retrograde technic โดยใช้ guide ของ retrograde ช่วยให้เห็น laryngeal aperture หรือใช้ direct laryngoscopy ช่วยนำปลายสาย FOB เข้าไปใกล้ๆ laryngeal aperture โดยไม่ต้องเสียเวลา manipulate

1.5 ใช้อุปกรณ์ เครื่องมือที่มีผู้พยายามประดิษฐ์ขึ้นมาใหม่³ เช่น angle laryngoscope blade, double angle blade, bullard blade, illuminating intubating stylet. เป็นต้น แต่เครื่องมือเหล่านี้มีจุดอ่อนและข้อจำกัดบางประการ รวมทั้งยังไม่ผ่านการประเมินอย่างจริงจัง จึงยังไม่เป็นที่แพร่หลาย

2. กรณีให้การวินิจฉัยได้ในขณะที่ผู้ป่วยอยู่ในภาวะไม่รู้สึกตัว เช่น ผู้ป่วยได้รับการบาดเจ็บทางสมอง ผู้ป่วยได้รับยาสลบไปก่อนแล้ว หรือ มีความจำเป็นอันหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องให้ผู้ป่วยสลบก่อนที่จะใส่ถ่อมหอยใจ เพราะผู้ป่วยไม่ให้ความร่วมมือ เช่น ผู้ป่วยเด็กเล็ก ผู้ป่วยปัญญาอ่อน เป็นต้น การปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา แบ่งเป็น 2 สภาวะ ดังนี้

2.1 ในสภาวะที่ยังสามารถให้การช่วยหายใจผ่านทางหน้ากากครอบหน้าแก่ผู้ป่วยได้ แต่ใส่ถ่อมหอยใจยาก ให้ใช้วิธีการต่างๆ ในอันที่จะพยายามใส่ถ่อมหอยใจให้สำเร็จ เช่นเดียวกันกับที่ใช้ในกลุ่มผู้ป่วยรู้สึกตัว โดยต้องระมัดระวังเพิ่มขึ้น ในอันที่จะให้ผู้ป่วยได้รับออกซิเจน และมีการแลกเปลี่ยนแก๊สที่เป็นปกติดลอดเวลาของความพยาภาน รวมทั้งเตรียมป้องกันภาวะ aspiration ที่อาจจะเกิดขึ้น วิธีให้ผู้ป่วยได้รับออกซิเจนดลอดเวลาอาจใช้ tube adapter совместно nasal หรือ oral air-way เปิดแก๊ส O_2 3 l/min หรือใช้หน้ากากชนิดพิเศษที่มีช่องสำหรับสอด FOB หรือท่อหายใจเข้าไปได้ ในขณะที่ยังครอบหน้ากากและให้การช่วยหายใจแก่ผู้ป่วยได้ (ภาพที่ 9) แต่ในที่สุดพึงระลึกไว้เสมอว่า ถ้าพยาภานเต็มที่แล้วยังไม่ประสบความสำเร็จ อย่าเสียพยาภานต่อไป ต้องปล่อยให้ผู้ป่วยดื่นในสภาพที่ยังไม่มีภาวะแทรกซ้อนเกิดขึ้น หรือถ้าเป็นการผ่าตัดที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ เช่น ผ่าตัดคลอด ก็อาจจำเป็นต้องผ่าตัดโดยการช่วยหายใจผ่านทางครอบหน้า พร้อมกับระมัดระวังภาวะ regurgitation - aspiration

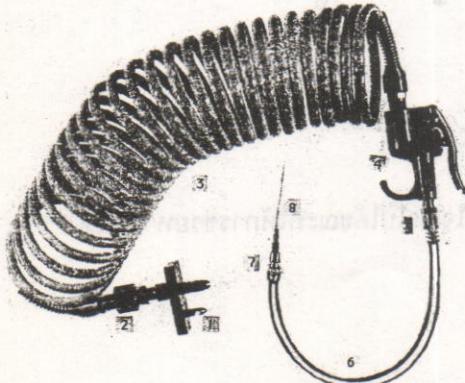
ภาพที่ 9

หน้ากากชนิดพิเศษมีช่องสำหรับสอด FOB หรือท่อหายใจเข้าไปได้ขณะที่ให้การช่วยหายใจได้ (3)

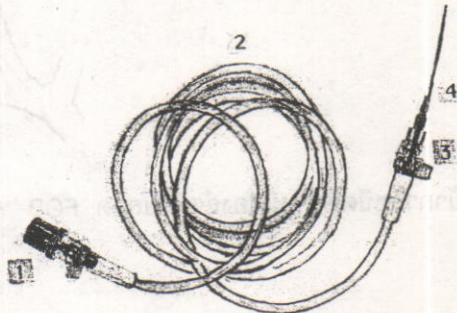
2.2 ในภาวะที่ผู้ป่วยไม่รู้สึกตัว และไม่สามารถใส่ท่อหายใจหรือช่วยหายใจด้วยหน้ากากได้ กรณีเช่นนี้เป็นภาวะวิกฤตสูงสุด หากไม่สามารถช่วยหายใจโดยวิธีการอื่นได้ ผู้ป่วยจะเสียชีวิต 100 % ในสมัยก่อนจะแนะนำให้ทำ emergency cricothyrotomy หรือ tracheostomy แต่ในสภาพที่ฉุกเฉียวก็อาจจะไม่ประสบผลสำเร็จ และมีอันตราย ปัจจุบันมีอุปกรณ์ใหม่ 3 ชนิด ที่นำมาใช้กันพร้อมทลายขึ้นคือ laryngeal mask airway³ (LMA) (ภาพที่ 11), transtracheal jet ventilation^{3,5} (TTJV) (ภาพที่ 10) esophageal tracheal combitube (ETC)³ (ภาพที่ 12) สำหรับ LMA ผู้ที่ผ่านการฝึกฝนมาบ้างจะสามารถใช้อุปกรณ์ได้อย่างรวดเร็ว และประสบความสำเร็จในการช่วยหายใจได้สูงถึง 90 % แม้ว่าจะมีข้อเสียเรื่องป้องกัน aspiration ไม่ได้ดีเท่าท่อหายใจ มีอาการเกิด laryngospasm ได้ หากผู้ป่วยสงบไม่ลือพอด หรือมีการรั่วของ cuff ทำให้ช่วยหายใจไม่ได้ดี แต่มีอุปกรณ์ที่ช่วยให้หายใจได้ดี คือ TTJV นั้น กระทำการโดยใช้เข็มพลาสติก No 14 แทงทะลุผ่าน cricothyroid membrane เข้าไปเมื่อถูกดีลมกีส่วน tube adapter ขนาด 3 มม. เข้ากับ hub ของเข็ม ต่อ adapter เข้ากับ high pressure (50 PSI) O₂ source ชนิดใดชนิดหนึ่ง เพื่อให้การช่วยหายใจผู้ป่วย (เช่น jet ventilators of Saunder type, Jerryrigged device ที่ใช้ flush valve ของเครื่องดูดมยาเป็น jet ventilator) และนอกจาก tube adapter ขนาด 3 มม. แล้ว การสวมต่อ กับ hub ของเข็มอาจจะใช้ปลอก syringe ขนาด 3-5 ซีซี แทนแล้วสอด tube adapter ขนาด 8 มม. หรือ 10 มม. ลงไปในปลอก syringe อีกด้วย TTJV เป็นวิธีที่ง่าย ปลอดภัย และมีประสิทธิภาพสูงมากในการช่วยชีวิตผู้ป่วยที่อยู่ในภาวะวิกฤต และสำหรับ ETC นั้น ก็มีการรายงานว่าสามารถใช้ช่วยหายใจได้เพียงพอป้องกัน aspiration ได้ อุปกรณ์มีลักษณะของห่อหายใจ (ETT) ผสมกับ esophageal obturator airway (EOA) มี balloon ขนาด 100 ซีซี ที่ระดับ pharynx เพื่อ seal ช่องปากจมูกไม่ให้มีอากาศรั่ว ในขณะที่มีรู้ให้ลมออก ที่ระดับต่ำกว่า balloon แต่เหนือกว่า larynx พร้อมกับมี cuff ขนาด 10 ซีซี เมื่อนอกกับที่มีใน ETT ทั่วไป เพื่อ seal esophagus หรือ trachea การช่วยหายใจจึงสามารถกระทำได้ไม่ว่าปลายห่อจะอยู่ใน esophagus หรือใน trachea

ภาพที่ 10

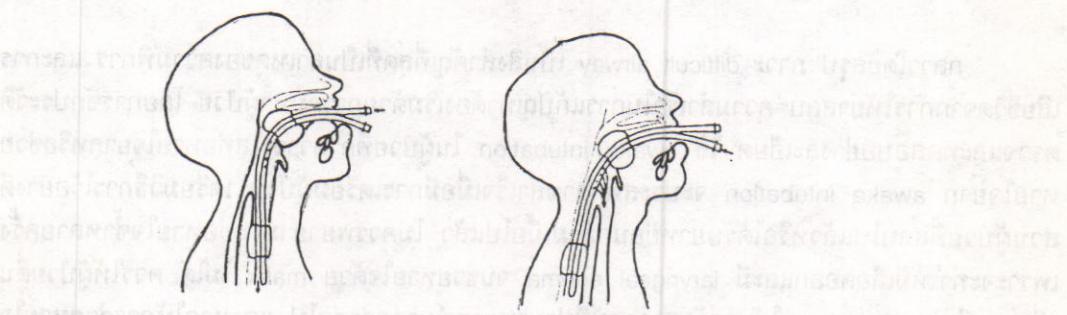
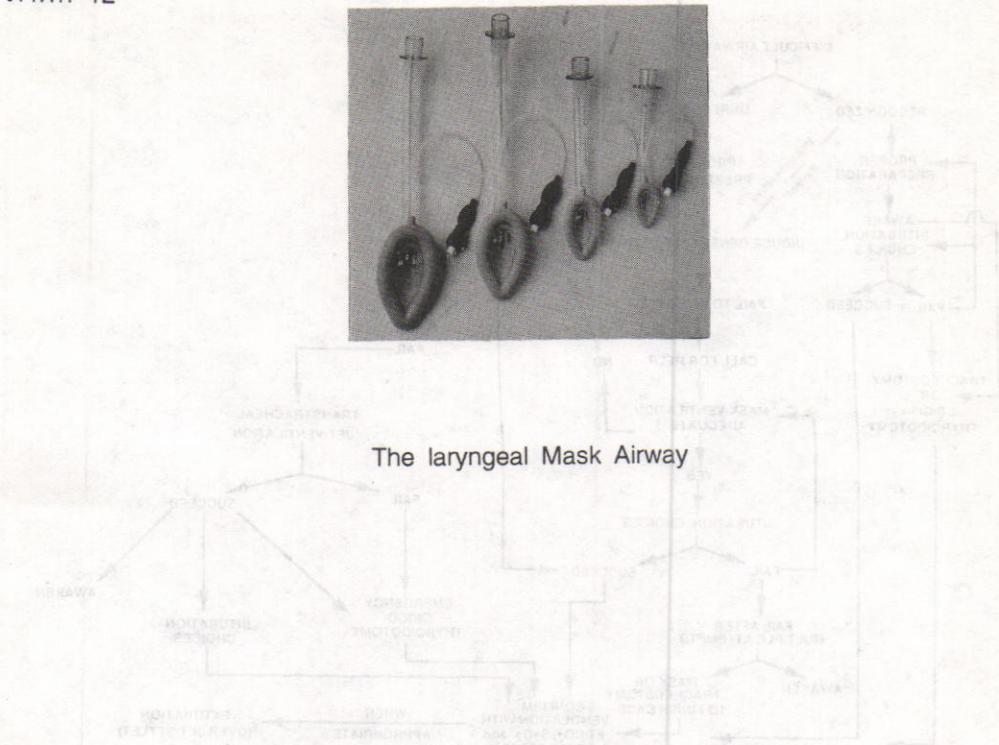
TTJV using jet injector powered by unregulated central wall O₂ pressure

ภาพที่ 11

TTJV using anesthesia machine fresh gas outlet and flush valve

ภาพที่ 12

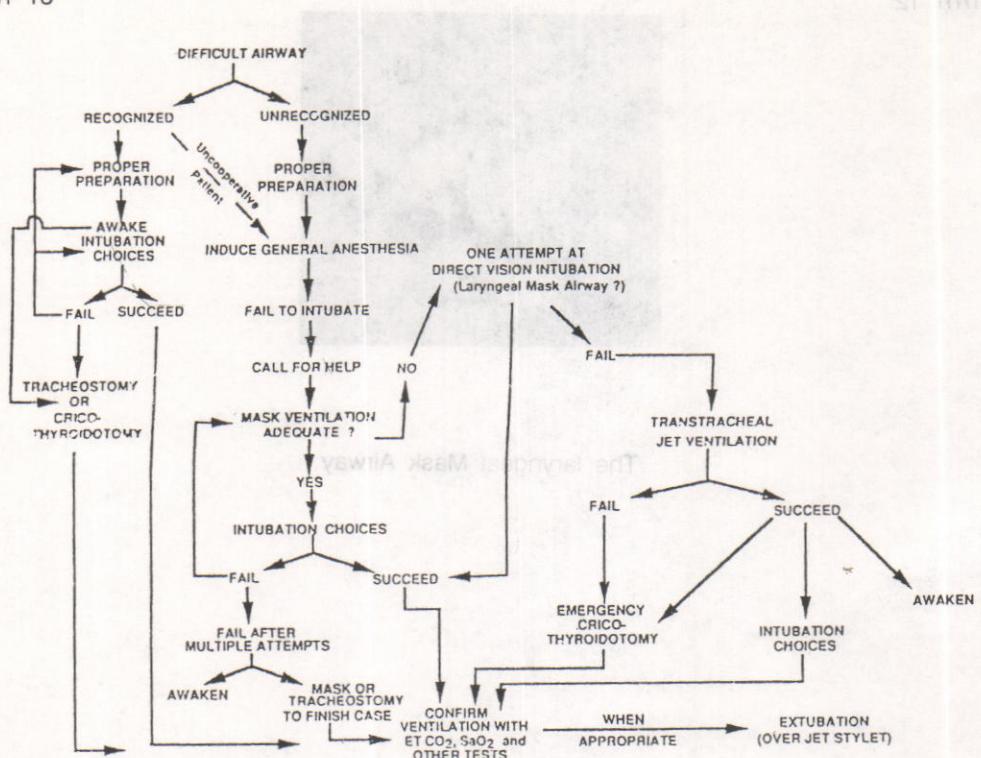
Esophageal tracheal
combitube (ETC) in
the endotracheal
position.

ETC in obturator position.

Air enters the lungs
through the holes in
the esophageal lumen

ทั้งนี้แผนปฏิบัติการแก้ปัญหาเมื่อพบผู้ป่วยทางเดินหายใจยากอาจจะเขียนเป็นผังภูมิเพื่อช่วย
เดือนให้จำและปฏิบัติได้ดังภาพที่ 12³

ภาพที่ 13

กล่าวโดยสรุป ภาวะ difficult airway เป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่เป็นสาเหตุของความพิการ และการเสียชีวิตจากการให้ยาสลบ ความสำเร็จในการแก้ปัญหาด้องเริ่มด้วยการค้นหาผู้ป่วย โดยการซักประวัติ ตรวจและทดสอบอย่างละเอียด ใช้ awake intubation ในผู้ป่วยที่คาดว่าจะใส่ท่อหายใจยากหรือช่วยหายใจยาก awake intubation จะประสบความสำเร็จเมื่อมีการเตรียมผู้ป่วย เตรียมวิธีการไว้อย่างดี ส่วนผู้ป่วยที่สลบไปแล้วหรือได้รับยาหย่อนกล้ามเนื้อไปแล้ว ไม่ควรพยายามใส่ท่อหายใจซ้ำหลายครั้ง เพราะจะทำให้มีเลือดออกและมี laryngeal edema จนช่วยหายใจด้วย mask ไม่ได้ ควรให้ผู้ป่วยดื่น เพื่อรับรักษาและวางแผนให้การรักษาจากผู้มีประสบการณ์มากกว่าต่อไป และหากให้การช่วยหายใจด้วย mask ไม่ได้ ให้ดัดสินใจทำ TTJV โดยทันที

เอกสารอ้างอิง

- Schwartz DE, Wiener – Kronish JP: Management of the difficult airway. Clin Chest Med 12:483-495, 1991
- American Society of Anesthesiologists: Practice guidelines for management of the difficult airway. Anesthesiology 78:597-602, 1993
- Benumof JL: Management of the difficult airway. Anesthesiology 75:1087-1110, 1991
- Williams KN, Carli F, Cormack RS: Unexpected difficult laryngoscopy: A prospective survey in routine gerneral surgery. Br J Anaesth 66:38-44, 1991
- Benumof JL, Scheller MS: The importance of transtracheal jet ventilation in the management of the difficult airway. Anesthesiology 71:769-778, 1989

6. Bellhouse CP, Dore' C: Criteria for estimating likelihood of difficulty of endotracheal intubation with Macintosh laryngoscope. Anaes Intensive Care 16:329-337, 1988
7. Mallampati SR, Jatt SP, Gugino LD, Desai SP, Waraksa B, Freiberger D, Liu PL: A clinical sigh to predict difficult tracheal intubation: A prospective study. Can J anaesth 32:429-434, 1985
8. Plummer AL, Gracey DR: Consensus conference on artificial airway in patients receiving mechanical ventilation. Chest 96: 178-180, 1989
9. Baraka A: The Difficult Airway: The 9th Asian Australian Congress of Anaesthesiologists, Nov 6-11. 1994 Bangkok, Thailand 189.

សារណានករ

គុណ

ប្រឹក គិកខេត្ត ចំកែង

ឃនក ZIMMER

280 ន.លើម្យក្នុង ក្រុងពេទ 10100